

[Ministeren for Grønland.]

slutning på indeværende tidspunkt om en ændring af koncentrationspolitikken i Grønland vil være meget malplaceret. Flere af de ting, som ønskes igangsat, er jo allerede sat i gang.

Jeg vil gerne belyse dette ved en nærmere omtale af nogle af de ændringer, som har fundet sted. Når hr. Lembourn således efterlyser en ny befolkningsprognose, vil jeg hertil bemærke, at en sådan ændret prognose allerede blev udarbejdet i efteråret 1970 og forelagt Grønlandsrådet i december samme år. Som bekendt er hr. Lembourn medlem af dette råd og har således haft adgang til at stifte bekendtskab med denne nye prognose. Det fremgår heraf, at hvor man efter G-60 betænkningen regnede med, at næsten halvdelen af befolkningen i 1975 skulle bo i byerne i åbentvandsområdet, forudsætter den nye prognose, at kun godt en tredjedel af den grønlandske befolkning vil bo i disse byer i 1975. Dette betyder en større vækst i de mindre byer uden for åbentvandsområdet, specielt i Diskobugten, ligesom bygdernes andel i befolkningstallet vil stige fra 20 til 25 pct.

Hvad specielt de store byer Godthåb og Frederikshåb angår, er der sket en særdeles kraftig nedskæring i det forventede folketal, når vi betragter perioden indtil 1985, dvs. den periode, som ministeriets perspektivplan hviler på. Hvor man før regnede med en befolkning i Godthåb på omkring 20.000 i 1985, opererer man nu med et tal på 12.000, og det forventede befolkningstal i Frederikshåb er reduceret fra godt 10.000 til 5.000.

Jeg tror ikke, det vil være realistisk at foretage mere radikale ændringer i befolkningsprognosen på indeværende tidspunkt. Vi må jo erindre, at vandringer til de grønlandske byer har fundet sted i de sidste 50 år, og altså længe før G-60 udvalget fremlagde sine tanker om koncentrationspolitikken. Denne tendens til, at ikke mindst de unge føler sig tiltrukket af bymæssige bebyggelser, svarer helt til, hvad der sker i den øvrige verden og ikke mindst i lande med tilsvarende klima og naturforhold, f. eks. Island, Færøerne og Nordnorge. Vi kan og bør søge at nedsætte tempoet i disse vandringer, men standse dem helt kan vi ikke.

De ændrede befolkningsprognoser har

naturligvis påvirket investeringsplanlægningen. Således er åbentvandsbyernes andel af de samlede investeringer faldet fra 55-60 pct. i 1960'erne til 45-50 pct. i de kommende 5 år. Tilsvarende er de mindre byers og bygdernes andel vokset. Bygdernes andel stiger fra 3 pct. i de sidste 5 år til 6-7 pct. i den kommende 5 års plan. Når tallene for de kommende år er en smule højere end dem, forslagsstillerne oplyser, skyldes det, at man på det sidste Grønlandsrådsmøde besluttede at forhøje boligbyggeriet i fiskerbygderne. Desuden er der foretaget en række programændringer i investeringsplanerne som følge af de netop afsluttede forhandlinger med kommunalbestyrelserne i Grønland.

Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at Grønlandsrådet er ved at udarbejde en særlig udviklingsplan for fiskerbygderne i Grønland. Jeg kan i parentes bemærke, at de egentlige fangerbygder ikke er noget problem i denne forbindelse. Der har ikke i fangerområderne været noget ønske om at koncentrere befolkningen, og der har derfor til stadighed været midler til rådighed til boligbyggeri, skoler og andre investeringer i disse områder. Men for fiskerbygderne, der har et folketal på knap 7.000, er man nu som sagt i gang med at udarbejde en særlig udviklingsplan, som baseres på en gruppeinddeling af de 35 bygder efter deres skønnede levedygtighed. Denne gruppeinddeling er foretaget i snævert samarbejde med de respektive kommunalbestyrelser. Planen går navnlig ud på at højne boligstandarden i disse bygder samt forbedre fiskernes landingsforhold, skoler, butikker osv.

Endvidere er staten indstillet på gennem erhvervsstøtteleven at yde hjælp til lokale initiativer, der sigter mod oprettelse af mindre elværker og fryserier. Der lægges i særlig grad vægt på, at befolkningen selv er med i disse initiativer, der skal tages med henblik på en forbedring af forholdene.

Jeg vil tro, at forslagsstillerne ikke mener, at disse ændringer er vidtgående nok, og at de bygger dette på nogle betragtninger over bygdernes og byernes procentvise andel af den samlede investeringsmasse sammenholdt med folketallet. Jeg vil imidlertid gerne understrege, at en sådan direkte sammenligning af mange grunde er urimelig. For det første tjener byerne som servicecentre for bygderne. Her findes hospitalet, her